

I. A tényállás

1.) A Bíróság a F. M. és társai vádlottak ellen adócsalás büntette és más bűncselekmény miatt folyó büntetőügyben szakértőként rendelte ki a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: SzTNH) mellett működő Iparjogvédelmi Szakértői Testületet (a továbbiakban: Szakértői Testület), a nyomozati iratban hivatkozott know-how-val kapcsolatos kérdésekben.

2.) A Bíróság a szakértői vizsgálat lefolytatásához rendelkezésre bocsátotta a per iratanyagát. A Szakértői Testület a teljes iratanyagot áttanulmányozta, és a szakvéleményben megválaszolando kérdések szempontjából kiértékelte.

3.) A Bíróság által az igazságügyi szakértői kirendelésre (szakértői vélemény elkészítésére) vonatkozó végzéssel együtt a Szakértői Testület részére megküldött iratok alapján a körülmények az alábbiak szerint foglalhatók össze:

3.1.) Az APEH illetékes Igazgatósága 2005. évre vonatkozóan ellenőrzést folytatott le az F. Kft. gazdasági társaságnál és ÁFA adónem tekintetében adóhiányt állapított meg, azzal, hogy az adózó által előzetesen felszámított adó hiteltelen, adólevonási jogot nem biztosító bizonylatokon alapul. Az ügy folyamánként több érintett személy – F. M. és társai vádlottak - ellen adócsalás büntette és más bűncselekmény miatt büntetőeljárás indult.

3.2.) A nyomozati irat I. kötetében szerepel a 2005. december 9-én kelt Megállapodás (a továbbiakban: D3), amelynek értelmében a C. Bt. ... vételárért megvette K. V.-tól a „Fűtést és melegvíz ellátást biztosító berendezés” tárgyú know-how-t, amely ismeretet ő, mint Eladó „akként szerezte meg, hogy azt harmadik személy hozzájárulása nélkül eladhatja”. A Megállapodás „az 1. sz. mellékletben körülírt és részletesen meghatározott vagyoni értékű ismeret”-re hivatkozik, de nincs ilyen melléklete ennek a megállapodásnak. Ugyanitt olvasható K. V.-nek az APEH előtt tett írásbeli tanúvallomása, amelyben megerősítette, hogy a szellemi terméket, egy „alternatív módon működő fűtő és vízmelegítő berendezés elvét” nem ő találta fel, hanem más módon jutott a birtokába.

3.3.) A nyomozati irat I. kötetében megtalálható a 2005. december 20-án kelt Megállapodás (a továbbiakban: D4), amelynek értelmében az F. Kft. ... vételárért megvásárolta a C. Bt. vagyoni értékű ismereteit, melyek tárgya „Fűtést és melegvíz ellátást biztosító berendezés”. A Megállapodás rögzíti, hogy Eladó a vagyoni értékű ismeretet K. V.-tól adásvétel útján szerezte, és az ő hozzájárulásával eladhatja. A C. Bt. „üzletvezetője, F. M. jogtulajdonos az 1. sz. mellékletben körülírt szellemi alkotást továbbfejlesztette, melynek eredménye a 2. sz. mellékletben körülírt és meghatározott vagyoni értékű jog, amelynek tekintetében a személyhez fűződő jogok a jogtulajdonost illetik meg”. A felek az (adásvétel tárgyát képező) ismereteket „egybehangzóan know-how-nak tekintik”. Továbbá: „Eladó azt is kijelenti, a Vevő pedig elismeri, hogy a know-how nem vált közkinccsé”.

A Megállapodás I. számú mellékletének (a továbbiakban: D1) címe: Fűtést és melegvíz ellátást biztosító berendezés, amely 17 gépelt sorban tartalmaz szöveges ismertetést.

A Megállapodás II. számú mellékletének (a továbbiakban: D2) címe: Fűtést és melegvíz előállítását megvalósító berendezés, amely 22 gépelt sorban tartalmaz szöveges ismertetést.

3.4.) A nyomozati irat I. kötetében szerepel még a 2005. december 22-én kelt Kutatási és fejlesztési szerződés (a továbbiakban: D5), amelyet az F. Kft. mint megrendelő kötött a C.

¹ a szakértői vélemény bírósági megkeresés alapján, folyamatban lévő ügyben született

Bt-vel, mint megbízottal. Az első részfeladat engedélyeztetési és szabadalmi eljáráshoz megfelelő vázlattervek és műszaki tervdokumentáció készítése, a második részfeladat számítógépes modellezés, működési elvek kidolgozása, szimulálás, hatások állandósítása... stb. lehetőségeinek kutatása. A megállapított munkadíj ... volt, amely díj a munka eredménytelen befejezése esetén is megillette a megbízottat.

3.5.) A 2006. szeptember 1-jén kelt Átadás-átvételi jegyzőkönyv (a továbbiakban: D6) tanúsága szerint F. M. (C. Bt. - megbízott) átadta S. I. (F. Kft. - megrendelő) számára a Kutatási és fejlesztési szerződés keretében elvégzett munka eredményeit tartalmazó iratokat, dossziében lefűzve, valamint 1 CD mellékletet.

A nevezett dokumentáció nincs a nyomozati iratok között.

3.6.) A büntetőügynek a Bíróságon megtartott tárgyalásán S. I. VI. r. vádlott védője átadta a bírónak „a gravitáció lényegéről, fogalmáról” szóló, „találmányra vonatkozó” iratokat, amelyek 87/I szám alatt lettek csatolva a jegyzőkönyvhöz.

Az összesen 31 oldalnyi iratanyag mindegyik irata az internetről lett letöltve, az alábbi címekről. (A kinyomtatás időpontjaként egyes cikkek esetében 2008-as, másoknál 2011-es dátum szerepel):

- A kavitáció jelensége (<http://esemenyhorizont.uw.hu/2005/kavitac.html>)
- Bemutatták a magyar találmányt, a kavitációs kazánt (http://hvg.hu/Tudomany/20110428_magyar_talalmany_kavitacios_kazan)
- Kavitáció (<http://hu.wikipedia.org/wiki/Kavit%C3%A1ci%C3%B3>)
- A megújuló energiákra és az energiatakarékosságra koncentrált a Debrecenben megrendezett XIII. Üzleti Angyal Klub (<http://www.euroastra.info/node/5572/print>)
- Fizikai kémia - tematika kémia tanárszakos hallgatók részére (<http://phys.chem.elte.hu/tanareloadas/Osz/tematika.htm>)
- PMMK: 6. Termodinamika II. főtétele, reverzibilis, irreverzibilis munka (http://e-oktat.pmmf.hu/hota_es_aramlastan_2_6)
- FIZIKAI KÉMIA SZIGORLATI TÉTELEK (2006/7) (oktatas.ch.bme.hu/oktatas/konyvek/fizkem/szigorla.uj/Szigvazlat.doc)
- Entalpia (<http://hu.wikipedia.org/wiki/Entalpia>)
- Entrópia (<http://hu.wikipedia.org/wiki/Entr%C3%B3pia>)

S. I. VI. r. vádlott védője előadta, hogy „a know-how, ami ez ügyben is szerepel, megvalósult ténylegesen.” (Utalás a 2011-es HVG-cikkben szereplő „magyar találmányra”, a kavitációs kazánra.) „Ugyanaz az elv és tudás alapján kívánta megvásárolni S. úr. Ugyanaz az elv és fizikai tudással rendelkező rendszerről van szó. Csak S. úr nem tudta ezt befejezni.” „Le van írva a gravitáció (sic!) amit a know-how ad át. Szemléltetve van már, van egy fűtéseső. Ebbe jön a víz, megnő a cső térfogata, a buborék képződik.”

S. I. vádlott: „Az F. Kft. tárgyi eszközei között szerepelt a know-how, kutatások folytak. Azt a megoldást kerestük, hogy meg tudjuk építeni fél – egy éven belül. A dokumentáció a cég anyagában volt. Az elv azonos, a dokumentumokat nem tudjuk átadni.”

II. A feltett kérdések

A Bíróság a következő kérdésekre kért választ a Szakértői Testülettől:

- 1.) A nyomozati irat I. kötetben található kutatási és fejlesztési szerződés, annak mellékletei, írásos dokumentációja értelmében az tekinthető-e know-how-nak?
- 2.) A fenti dokumentumok alapján kivitelezhető-e, működtethető-e?
- 3.) A nyomozati iratban szereplő know-how milyen értékkel bír?
- 4.) Ez a know-how a bírósági irat 87/I szám alatt becsatolt dokumentumokban ismertetett know-how-val hasonló vagy ugyanazon az elven működik-e?

III. A Szakértői Testület eljárása

1) A Szakértői Testület a 270/2002. (XII.20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) által meghatározott feladatkörben, szervezeti és eljárási rendben, valamint a tényállásra irányadó jogszabályok - főként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.), valamint a Polgári Törvénykönyv módosításáról és egységes szövegről szóló 1977. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról alkotott 1978. évi 2. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Tvr.) rendelkezései alapján alakította ki az alábbiakban kifejtésre kerülő álláspontját.

2) Az R. értelmében a Szakértői Testület a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt; a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást. A jelen szakértői vélemény megállapításai és következtetései tehát a Bíróság által a szakértői vizsgálat lefolytatásához rendelkezésre bocsátott iratanyagon alapulnak, s csak azokra nézve helyállóak.

3) Ez a szakértői vélemény a Szakértői Testület rendelkezésére bocsátott iratokban know-how-ként szereplő ismeretekkel (Fűtést és meleg vízellátást biztosító berendezés) kapcsolatos ügyben eljáró hatóságokat és bíróságokat nem köti.

IV. A Szakértői Testület álláspontja

A Szakértői Testület a Bíróság által feltett iparjogvédelmi vonatkozású kérdésekre nézve kialakított álláspontját az alábbiakban fejteti ki:

A know-how oltalma és az oltalomban részesülő know-how fogalmi elemei

A Ptk. a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok körében, a szerzői jogi és iparjogvédelmi ágazati törvények hatálya alá nem eső oltalmi tárgyak között – a 86. § (4) bekezdésében – rendelkezik a know-how oltalmáról, amikor kimondja:

„A személyeket védelem illeti meg a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében is. A védelmi idő kezdetét és tartamát jogszabály határozza meg.”

A védelmi idő kérdésében a Tvr. 4. §-ának (1) bekezdése így rendelkezik:

„A személyeket a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében a megkezdett vagy tervbe vett hasznosítás esetén a közkinccsé válásig illeti meg a védelem.”

A fenti jogszabályi rendelkezések értelmében – figyelemmel a rájuk épülő bírói gyakorlatra is – a Ptk. alapján oltalomban részesülő know-how fogalmi elemei a következők:

- korlátozottan hozzáférhető (közkinccsé nem vált) ismeretet és tapasztalatot jelöl, amellyel kapcsolatban érvényesül a titoktartás;
- vagyoni értéket képvisel;
- gazdasági, műszaki vagy szervezési jellegű;
- gyakorlatban alkalmazható, megvalósítható ismeretnek vagy tapasztalatnak minősül, amelynek a hasznosítása legalább tervbe van véve.

A fejlesztés, a tervezés, a (sorozat)gyártás, a marketing és az értékesítés fázisaiban egyaránt szerepet kaphat a know-how. Az e tevékenységek keretében szerzett vagyoni értékű

műszaki, gazdasági és szervezési ismeretek és tapasztalatok a törvény védelme alatt állnak, ha - illetve ameddig - nem váltak közkinccsé.

A legszélesebb értelemben véve a közkinccs mindenki számára elérhető (szellemi) érték. A vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismeretek és tapasztalatok közkinccsé válását akkor lehet megállapítani, ha (a maguk rendszerében, viszonylag) széles körben ismertek és szabadon, valamint (viszonylag) könnyen hozzáférhetők.

Közkinccsnek tekinthetők például a szabadalmi bejelentés közzétételével nyilvánosságra jutó műszaki ismeretek. (Természetesen csak maguk az ismeretek válnak közkinccsé, azoknak az érvényes szabadalom szerinti felhasználása csak a jogosult engedélyével történhet!) Ugyanakkor a bejelentő nem köteles a leírásban ismertetni a találmány legelőnyösebb megvalósítási módjait; gazdasági és szervezési ismeretek pedig általában nem is szerepelhetnek a szabadalmi leírásban.

A Szakértői Testület válasza a feltett kérdésekre

A Bíróság 1.) kérdésére a Szakértői Testület válasza a következő:

A D1-D4 dokumentumok tárgyát képező know-how érdemi tartalmának megállapításához és értékeléséhez a D1 és D2 mellékletek szolgálnak alapul. A Szakértői Testület álláspontja szerint a D1 és D2 mellékletekben foglalt ismeretek nem tekinthetők a vonatkozó jogszabályok és a hazai joggyakorlat szerinti értelemben know-how-nak, azaz védelemben részesülő vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismeretnek és tapasztalatnak.

A know-how-nak gyakorlatban alkalmazható, megvalósítható ismeretnek vagy tapasztalatnak kell lennie. A D1 és D2 mellékletekben foglaltak ezzel szemben csupán egy célkitűzést jelölnek meg: olyan - fűtést és melegvíz ellátást biztosító – berendezést kell építeni, amely a kavitációs effektus hőtermelésre való felhasználásán alapul. A két dokumentum ismerteti ugyan (amint arra rámutatunk: több vonatkozásban téves és zavaros módon) az alapelvet, de ez még nem közvetlenül hasznosítható ismeret. A berendezés műszaki megoldásáról – néhány ugyancsak nem világos, illetve triviális közlésen túl – semmit sem lehet megtudni, márpedig ez nélkülözhetetlen lenne. A kavitáció jelenségéről ismert, hogy a robbanásszerűen összeroskadó buborékok roncsolják a gépelemek felületét, és olyan különleges szerkezeti és geometriai kialakításokat kell létrehozni, egyszersmind olyan üzemmódot kell kialakítani, amelyek mellett a kavitáció súlyosan károsító hatásai kiküszöbölhetők.

Már az első mondat is kifogásolható:

„A berendezés működésének alapja az, hogy a folyadékok, így a víz is rendelkeznek belső energiával.” – Nem ez az alapja, hanem az, hogy energiát közlünk vele (amint ki is derül: elektromos meghajtású szivattyúval). A nyugvó folyadék energiatartalmának történetesen nincs köze a kavitációs effektus útján történő hőtermeléshez.

„A kérdés, hogy ez milyen módon hasznosítható?” – Sajátos ez a kérdésfelvetés egy ...-ra értékelt know-how mindösszesen 39 soros ismertetése keretében.

„Elvileg az áramlás sebessége, esetlegesen a folyadékáram irányváltoztatása, ütköztetése, valamint a zárt rendszerben kialakuló nyomás, ami alatt mindezt megvalósítjuk, befolyásoljuk a felszabaduló hőenergia mennyiségét.” – Ez teljesen értelmezhetetlen.

„Mivel zárt rendszert kell képezni, a hőenergia hasznosítása után a visszaáramló folyadék a szivattyú szívó oldalán becsatlakoztatva, míg a gőzbuborékban gazdag fázis a kavitációs szakasz előtt, vagy után áramlik vissza.” – Ez alapvetően ellentmond magának az elvnek. A gőzbuborékban gazdag fázis sehogyan sem áramlik vissza, hanem a berendezés egy

megfelelően kialakított terében „fordított robbanás” szerűen összeroskadnak a buborékok, épp ez által történik a hőenergia felszabadítása.

„A berendezés fokozatmentes, állandó hatásfokot biztosít, mely az áramoltatás sebességének növelésével emelhető, a szabványokban előírt tartományokig.” – Nincs olyan összefüggés, hogy a hatásfok nagysága az áramoltatás sebességének növeléséhez kötődne.

A D1 és D2 mellékletekben szereplő kitanítás tehát nem elegendő és nem egyértelmű (néhol kifejezetten félrevezető) ahhoz, hogy hasznosítható, a gyakorlatban megvalósítható ismeretként szolgáljon. Ugyanakkor – a hibákat figyelmen kívül hagyva – az érdemi tartalma közkinccset képező, bárki számára hozzáférhető ismeretekből állt a Vevő (F. Kft.) részére történt átadásakor (2005. december 20-án). Mivel a korlátozott megismerhetőség a know-how fogalmi feltétele, így ennek hiányában nem is beszélhetünk know-how-ról.

A kavitációs effektus hőtermelésre való felhasználásán alapuló berendezéseknek gazdag az irodalma. Kiemelhetők a Hydro Dynamics, Inc. (USA) termékeiről készült ismertető és az alapul szolgáló szabadalmak. Ezeknél azonban közvetlenebb forrást jelent a 216 218 lajstromszámú magyar szabadalom (Eljárás és berendezés a kavitációeffektus hasznosítására folyadékokban; Gontar és társai), amelyet 1998. 10. 28-án tettek közzé, és 2001-ben szűnt meg az oltalma.

A D1 és D2 mellékletek tartalma feltűnő szövegszerű egyezést mutat a 216 218 lajstromszámú szabadalom leírásában olvasható ismertetésekkel, fordulatokkal, megint csak a hibákat és a torzító változtatásokat leszámítva.

A Bíróság 2.) kérdésére a Szakértői Testület válasza a következő:

Az 1.) kérdésre adott válaszban már kifejtettük, hogy a know-how-nak gyakorlatban alkalmazható, megvalósítható ismeretnek vagy tapasztalatnak kell lennie. A D1 és D2 mellékletekben foglaltak ezzel szemben csupán egy célkitűzést jelölnek meg: olyan - fűtést és meleg vízellátást biztosító – berendezést kell építeni, amely a kavitációs effektus hőtermelésre való felhasználásán alapul. A működési elv megválasztásából azonban nem következik a berendezés műszaki megoldása a szakember számára nyilvánvaló módon. Szükség lenne – lett volna – a berendezés kialakítására, szerkezetére, részei elrendezésére és az üzemi feltételekre vonatkozó, kellően részletes és világos műszaki ismeretek (leíró dokumentumok és rajzok) átadására, hiszen ez a know-how (egyik) alapvető szerepe és lényegi ismérve.

A D1 és D2 mellékletekben közölt ismeretek nem elegendők és nem egyértelműek, így nem teszik lehetővé egy meghatározott, kivitelezhető és működőképes - fűtést és melegvíz ellátást biztosító – berendezés megvalósítását.

A Bíróság 3.) kérdésére a Szakértői Testület válasza a következő:

A D1 és D2 mellékletekben meghatározott, Eladó és Vevő által know-how-ként azonosított tanítás

a) nem tekinthető a gyakorlatban alkalmazható, megvalósítható ismeretnek vagy tapasztalatnak, nem teszi lehetővé egy meghatározott, kivitelezhető és működőképes - fűtést és melegvíz ellátást biztosító – berendezés megvalósítását a Vevő számára (megfelelő közreműködők bevonása mellett sem);

b) érdemi tartalma közkinccset képező, bárki számára hozzáférhető ismeretekből állt a Vevő részére történt átadásakor,

ezért a vonatkozó jogszabályok és a hazai joggyakorlat szerint a „vagyonilag értékes gazdasági, műszaki és szervezési ismeretek és tapasztalatok” körében ezek az ismeretek fogalmilag nem bírnak vagyonilag értékkel.

A Bíróság 4.) kérdésére a Szakértői Testület válasza a következő:

A kérdés megválaszolása keretében a Szakértői Testület szükségesnek tartja rámutatni a következőkre:

Azt, amit a felek egybehangzóan know-how-nak tekintettek, és amit az F. Kft. ... vételárért megvásárolt a C. Bt-től, A D4 Megállapodás úgy írta körül, hogy „A megállapodás tárgyát az 1. és a 2. sz. mellékletben meghatározott szellemi alkotás együttesen képezi”. Ebből következik, hogy a D1 és a D2 dokumentumokban foglalt ismeretanyagoknak kellett volna (együttesen) kielégítenie know-how kritériumait.

A D5 Kutatási és fejlesztési szerződés – különös módon – olyan feladatelemeket is megszabott, amelyeknek a megoldását a know-how dokumentációjának már eleve tartalmaznia kellett volna. Azonban a D4 és a D5 szerződés – nyilvánvaló kapcsolatuk ellenére – külön jogügylet volt, és a Szakértői Testület nem fogadta el azt a szemléletet sem, hogy a know-how ismeretanyagától csak a D5 teljesítési határidejére lett volna elvárható a know-how kritériumainak megfelelő teljesség. Ennek azért van jelentősége, mert a D6 Átadás-átvételi jegyzőkönyvben hivatkozott, a D5 Kutatási és fejlesztési szerződés keretében elvégzett munka eredményeit tartalmazó iratok és CD nem találhatók meg a nyomozati iratok között.

A Bíróságon benyújtott, 87/I szám alatt csatolt iratokkal – amint ez S. I. VI. r. vádlott és védője nyilatkozatából kitűnt – valamilyen meggondolásból a D5 szerződés keretében elvégzett munka eredményeit tartalmazó, a D6 szerint átadott, ám a valóságban hiányzó dokumentumokat szándékoztak helyettesíteni, azzal, hogy ugyanarról a megoldásról van szó, és az egészet a know-how alátámasztására is fel kívánták használni.

Ez a 9 db. irat a Szakértői Testület véleménye szerint érdektelen. Nem az ugyanis a kérdés, hogy egyáltalán létrehozható-e olyan fűtőberendezés, amely a kavitációs effektus hőtermelésre való felhasználásán alapul, hanem az, hogy a know-how átadása keretében bocsátott-e Eladó a Vevő rendelkezésére olyan (jól meghatározott) ismeretet, amelynek alapján egy ilyen berendezés megvalósítható volt? A válasz az, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok (D1 és D2) tanúsága szerint nem. Az utóbb benyújtott idegen (internetes) forrásokból származó dokumentumok (a kérdésfeltevés szóhasználatában ezen dokumentumok tartalmuk szerint összességében know-how-ként vannak nevesítve) annak a bizonyítására is alkalmatlanok, hogy F. M. (C. Bt.) elvégezte a D5 megbízás szerinti munkát.

Az internetről letöltött 9 db irat két további okból is irrelevánsá teszi a két leírás összehasonlítását. Egyrészt ha valóban „ugyanaz az elv és tudás” testesült meg a know-how-ban, mint az internetre már korábban felkerült közleményekben, akkor ezzel maguk erősítik meg azt, hogy a know-how anyaga közkinccs tárgyát képezte. (Megjegyzés: erre erősebb bizonyíték a 216 218 lajstromszámú magyar szabadalom.) Másrészt az is baj, hogy a letöltött internetes cikkek egy része érthetetlen módon „áltudományos fejtegetéssel promotálja a ténylegesen megvalósítható, ám műszakilag-gazdaságilag kevésbé előnyös kavitációs kazánokat. A víz annihilációjáról, a befektetett energiát többszörösen meghaladó kihatálról értekeznek, aminek nem látszik a természettudományos alapja.

Összefoglalás

A Szakértői Testület az alábbiakban összegzi a szakvélemény készítésére irányuló kirendelésben foglalt kérdésekre vonatkozó megállapításait.

1./ A D1 és D2 mellékletekben foglalt ismeretek nem tekinthetők a vonatkozó jogszabályok és a hazai joggyakorlat szerinti értelemben know-how-nak.

2./ A D1 és D2 melléletekben közölt ismeretek nem elegendők és nem egyértelműek, így nem teszik lehetővé egy meghatározott, kivitelezhető és működőképes - fűtést és melegvíz ellátást biztosító – berendezés megvalósítását

3./ A nyomozati iratban szereplő „know-how” a „vagyon értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismeretek és tapasztalatok” körében nem bír vagyoni értékkel, és a vonatkozó jogszabályok és a hazai joggyakorlat szerint nem is tekinthető know-how-nak.

4./ A Bíróságon benyújtott, 87/I szám alatt csatolt iratokban utalások szerepelnek a know-how-val azonos elv alkalmazására (kavitációs effektus felhasználása hőtermelésre), de a két hivatkozott „know-how” egyike sem felel meg azon jogszabályi követelményeknek, amelyek alapján a leírt megoldásokat jogi védelem illetné meg, így összehasonlításuk is irreleváns.